

5. DÜNYA SU FORUMU'NA KARŞI BİLDİRGE

Istanbul'da 16-22 Mart 2009 tarihleri arasında toplanan 5. Dünya Su Forumu'na karşı miting, basın açıklamaları, çalıştaylar, geniş katılımlı toplantılar düzenleyen Suyun Ticarileşmesine Hayır Platformu yayımladığı bildiri, yalnızca foruma karşı olunmadığını vurgulayarak, Birleşmiş Milletler'in de çözümün değil, sorunun parçası olduğunu belirtti.

Bildiri, Dünya Su Konseyi, OECD ve Dünya Bankası gibi kapitalist sistemin kurumlarının son dönemde öne çıkardıkları "kamu-kamu ortaklığı" stratejisi ile halkların algısında suyun metalaştırılması sürecinde bulanıklık yaratma hedefine dikkat çekildi.

Kamu eliyle yürütülen ticarileştirmeye işaret edilen bildiri, şöyle denildi:

"Suyun piyasada alınıp satılabilen bir mal haline getirilmesi yönünde yapılacak yasal düzenlemeler de devletler eliyle yürütülmektedir. Üstelik temiz suyun hızla kirletildiği ve tüketildiği kapitalist düzen bir yandan devam ediyor olacağı için, su dağıtımı ve kaynakları üzerindeki mülkiyet devletlerde kalsa bile, su iletim ve dağıtımında yalnızca kamu mülkiyetinin savunulması ile sınırlı talepler suyun doğal çevrimi ve eko-sistem üzerindeki yıkım sürecinin hızlanmasının önünü kesemeyecektir. Bu stratejiyle, su kaynaklarını dünya piyasalarında

pazarlama konusunda deneyim kazanmış kamusal su işletmelerinin, bu deneyimlerini diğer kamu suyu işletmeleri ile paylaşması ve bütün devlet su kurumlarının dünya pazarında etkin birer ticari aktör haline getirilmesi öngörülmektedir."

Bildiri, "suyun maliyet fiyatı karşılığında satılması" gibi kapitalist sistemle pazarlık etmeye dönük önermelerden duyulan kaygı dile getirilirken, su kaynaklarının dünyadaki farklı dağılımına işaret edilerek, bu tarz tezlerin su mücadelesini geri bir noktaya iteceği uyarısı yapıldı.

Suyunun değerinin piyasada belirlenmesi girişiminin halklar ve ekosistem üzerindeki etkileri bakımından analizinin gerektiği vurgulanan bildiri, piyasa yapısı içerisinde ekosistem dengesinin bozulacağı, su ve bağlantılı üretim süreçlerinde emek sömürsünün artacağı, temiz suyun giderek kıtlacaacağı, su fiyatlarının astronomik boyutlara ulaşacağı, böylece yoksullaşmanın artacağı ve suya erişimin zorlaşacağı anlatıldı. Böylesi bir sürecin su yetersizliği ve su kalitesinin bozulmasını çok daha artırdığı da ifade edilen bildiri, "suya erişimi olmayan kesimlerin suya kavuşturulması" söylemi ile suyun metalaştırılmasına meşruiyet kazandırma girişimlerine de şöyle tepki gösterildi:

"Suyun bir piyasa malı haline getirilmesinin dünyada suya erişimi

olmayan 1 milyarı aşkın insanın derdine çözüm olamayacağı ortadadır. Çünkü suya erişimi olmayanlar, gerçekte, gıda satın alma gücünden bile yoksun olan en yoksul kesimlerdir. Emekçi halkların en alt katmanını oluşturan bu grubun suyun metalaşması sonrasında da bu kez parası olmadığı için suya erişemeyeceğini öngörmek yanlış olmayacaktır."

Temiz su kaynaklarının giderek kıtlamasına karşı geleneksel yöntemlerle yapılan tarım yerine endüstriyel tarıma geçiş öngörüldüğü, oysa endüstriyel tarımın birtakım çevresel sorunlara yol açtığı anlatılan bildiri, "Tarımda verimi ve gıda kalitesini arttırmak ve daha sağlıklı bir çevre oluşturmak amacıyla doğayla dost tarım modelleri tercih edilmelidir" denildi.

Bildiri, suyun dünyada giderek "stratejik bir silah" gibi kullanılmaya başlandığı kaydedilerek, sınır aşan suların ancak sınırın iki yanındaki halkların işbirliği ile doğru yönetilebileceği, uluslararası kurumların bu yönetime katılmasının ancak "ticarileştirmenin ve emperyalist hegemonyanın aracı" olabileceği ifade edildi.

Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu'nun suyu sadece insanlar için değil, diğer canlılar için de ihtiyaç olduğu bilinciyle suyun ticarileştirilmesini kabul etmediği vurgulanan

bildirgede, kısa dönem hedefler kapsamında uluslararası mücadele vurgusu yapılarak, bu hedef doğrultusunda iletişim kanallarının geliştirilmesi üzerinde duruldu. Dünya Bankası başta olmak üzere uluslararası kredi kurumları ile hükümetlerin yaptıkları anlaşmalardan suyun ticarileştirilmesi ve özelleştirilmesinin çıkarılması için dünya halklarının ortak tavrı almasına yönelik girişimlere başlanması üzerinde duruldu. Sanatçılardan da su hakkına yönelik örgütlü mücadeleye ilişkin katkı alınmasını da hedefleyen Suyun Ticarileşmesine Hayır Platformu'nun kısa dönem hedefleri özetle şöyle aktarıldı:

- Su yapılaşmaları; kapitalist yapı ve finans sektörlerinin çıkarlarına göre değil, doğanın sürdürülebilirliği temelinde projelendirilmeli. Bu çerçevede halk kesimlerinin görüşü alınmalı.
- Suya erişimi olmayanların suya kavuşturulması ve evsel suyun parasız olarak sağlanması için su meta üretimi yapan firmalara piyasa fiyatıyla satılmalı. Ancak sanayi kendi arıtma tesislerini kurarak üretimlerinde ihtiyaç duydukları

suyun en az yarısını arıtılmış suyla karşılamalı.

- Geçimlik tarım üretimi yapanlara su parasız temin edilmeli. Tarımda su ve toprağı koruyacak yenileştirilmiş geleneksel teknikler geliştirilmeli.
- Su havzaları üzerindeki kapitalist baskılar (yapılaşma ve rant) tamamen kaldırılmalı ve böylece su kıtlığı ve verimlilik arttırma baskıları önlenmeli.
- Su havzalarının tamamı koşulsuz korunmalı ve denetimi yerel halk tarafından yapılmalı.
- Su havzalarında verilen maden arama izinleri ve bunu sağlayan yasalar iptal edilmeli.
- Sanayinin yeraltından ve yüzeyel sulardan kaçak su çekmesi engellenmeli, kullandıkları suyu artarak tekrar kullanıma sokmaları denetlenmeli, fosil akiferlerden su kullanımına izin verilmemeli.
- "Sürdürülebilir kalkınma" stratejileri ile değil "doğal dengenin sürdürülebilirliği"ne göre sulak sistemler, havzalar korunmalı, mera ve orman alanları korunup geliştirilmeli.

- Su havzalarının kirletilmesi önlenmeli.
- Enerji üretimi amacıyla akarsulara müdahaleler yoluyla tarihi, kültürel ve doğal dokuların yok edilmesine yol açan her türlü girişime müdahale edilmeli.
- Yerel düzeyde su paylaşımına ilişkin muhtemel politika ve senaryolar yakından izlenmeli. Su ile ilgili yasaların oluşum sürecine halkın müdahale etmesi sağlanmalı.
- İtalya, Hindistan ve Türkiye'de su şirketlerine kendi özel güvenlik örgütlerini kurma izni veren yasal düzenlemelerin derhal iptal edilmesi için girişimler başlatılmalı.
- Su hizmetleri ve bağlantılı işlerde çalışanların tam güvenceyle, özgürce, insana yakışır ücretlerle çalışabileceği çalışma ortamları yaratılmalı.
- Emek örgütlerinin mücadeleyi içselleştirmesi için stratejiler geliştirilmeli, güçlü bir toplumsal muhalefet yaratılmalı.
- Herkesin içilebilir ve temiz suya erişimi eşit ve parasız olarak sağlanmalı. ◀

